

MEMO

datum : 30 mei 2013 kenmerk:
aan : Forum Ruimte
van : Het college van B&W
betreft : Voortgang geluid, geur, zonebeheerplan en diverse bestemmingsplannen
CC :

Geachte leden van de raad,

Het dorp Eerbeek is in de afgelopen decennia historisch gegroeid om en verbonden met de aanwezige papierindustrie. Dat heeft ertoe geleid dat direct naast en om de zware (papier)industrie woningen zijn gerealiseerd. Wonen en industrie op korte afstand van elkaar geeft spanningen. Hoewel de papierindustrie steeds innovatiever, duurzamer en schoner is gaan produceren, is in de afgelopen jaren ook de wet- en regelgeving op het gebied van milieu strenger geworden. Door verplaatsing van bedrijven of beëindigen van bedrijfsactiviteiten zijn grote percelen in het centrum van Eerbeek vrij komen te liggen. Dat was de primaire reden om met de samenleving en de industrie na te denken over nieuwe invullingen op deze percelen om met name de leefbaarheid van het dorp en de aantrekkelijkheid van het centrum in de toekomst te kunnen borgen. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in de structuurvisie Centrumplan Eerbeek. Bij het opstellen van de structuurvisie is de complexiteit van een afgewogen beleidskeuze tussen de economisch belangrijke industrie én de leefbaarheid van het dorp Eerbeek voordurend onderkend. In de uitwerking van de structuurvisie in gedetailleerde stedenbouwkundige plannen en bestemmingsplannen wordt de complexiteit, met name op het gebied van de milieuaspecten geur en geluid, concreet zichtbaar.

Al geruime tijd wordt met de papierindustrie over de uitwerking van de aspecten geur en geluid gesproken. Het proces heeft tot doel om op een zorgvuldige en uitvoerige wijze in samenwerking met de papierindustrie de aspecten geluid en geur in beleid te vatten. Beleid dat enerzijds de ontwikkeling van het centrum van Eerbeek mogelijk maakt en anderzijds de bedrijfscontinuïteit van de papierindustrie maximaal borgt. Dit laatste is een bestuurlijk uitgangspunt om hiermee deze uitermate belangrijke partner voor economie en werkgelegenheid de plek te geven die hen toekomt. Daarnaast is het uiteraard ook zo dat de planologische procedures rechterlijke toetsing moeten kunnen doorstaan. Dat vraagt om een zorgvuldige en onderbouwde belangenafweging.

Het proces om tot een zorgvuldig geur- en geluidbeleid te komen, heeft echter ook nadelige (vertragende) consequenties voor diverse bestemmingsplannen die nodig zijn om tot ontwikkeling van het centrum over te gaan. Vooruitlopend op nieuw geur- en geluidbeleid zijn alle bestemmingsplannen die hierdoor beïnvloed worden, aangehouden. Hiermee geeft het gemeentebestuur het belang aan van een zorgvuldige afronding van het proces met de industrie.

In de voorliggende memo willen wij u informeren over welke planning voor geur en geluid nu haalbaar lijkt en welk proces tot op heden gezamenlijk met de papierindustrie is doorlopen. Daarbij zij opgemerkt dat het zonebeheerplan in dit memo buiten beschouwing wordt gelaten. De reden is dat hoewel er een nauwe koppeling is tussen het geluidbeleid en het zonebeheerplan, bespreken van het zonebeheerplan leidt tot een zodanig inhoudelijk technisch relaas dat dat de leesbaarheid van dit memo uiteindelijk niet ten goede zal komen. Uiteraard is ook het zonebeheerplan een van de aspecten die relevant zijn maar gemakshalve gelezen wordt onder het begrip geluidbeleid.

Van belang is dat de papierindustrie recent medewerking aan onderzoek in het kader van het geurbeleid heeft geweigerd en zowel bij de gemeente als bij de provincie heeft aangegeven geen verdere medewerking aan het tot stand komen van het geurbeleid te willen verlenen. De papierbedrijven stellen zich daarbij op het standpunt dat zij reeds in het bezit zijn van de benodigde vergunningen en dat zij van mening zijn dat iedere verandering van het geurbeleid een mogelijk gevaar is voor hun bedrijfscontinuïteit. Het proces om samen met de papierindustrie op te trekken, lijkt hiermee in een impasse te zijn geraakt. Het college en de papierindustrie hebben in een bestuurlijk

overleg indringend gesproken over deze impasse en afspraken gemaakt hoe het proces verder vormgegeven kan worden opdat aan alle belangen evenredig aandacht kan worden besteed. In ieder geval is afgesproken om dit in een tripartiet overleg tussen gemeente, provincie en papierindustrie te organiseren.

Geluidbeleid

Het vaststellen van geluidbeleid is een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Het geluidbeleid moet vervolgens vertaald worden in bindende bestemmingsplannen. Het geluidbeleid is nagenoeg gereed en kan door het college worden vastgesteld waarna de raad om instemming wordt gevraagd. Zonder vastgesteld geluidbeleid kunnen bestemmingsplannen niet worden vastgesteld.

In eerste instantie is afgesproken om het geluidbeleid én het geurbeleid gelijktijdig in de raad te behandelen. Dit omdat de problematiek van dezelfde aard is. Nu uit overleg met de papierindustrie is gebleken dat het voor beide partijen wenselijk is dat er aanvullend onderzoek met betrekking tot het geurbeleid wordt uitgevoerd én het op dit moment nog ongewis is of de papierindustrie toch redenen ziet om medewerking aan dat aanvullend onderzoek te verlenen, stellen we u voor het geluidbeleid separaat van het geurbeleid in de raad te behandelen.

Door een eerdere behandeling van geluid in de raad kunnen een aantal bestemmingsplannen, die alleen van het geluidbeleid afhankelijk zijn en waarvoor geen onderliggend geurbeleid is vereist, verder in procedure worden gebracht. Dit zijn in ieder geval de bestemmingsplannen "centrumplan Eerbeek Retailstrook" en "centrumplan Eerbeek Stuyvenburchstraat en omgeving".

Geurbeleid

Het provinciale geurbeleid (vastgesteld in 2007 als interne richtlijn bij toetsing van bestemmingsplannen) is een algemeen beleid dat van toepassing is op verschillende industrieën. In dit beleid wordt gesteld dat er binnen een bepaalde geurcontour géén sprake mag zijn van een toename van het aantal geurgehinderden. De geurcontour van de papierindustrie ligt -overeenkomstig dit beleid- over bijna geheel Eerbeek. Dit zou betekenen dat er op basis van het algemene provinciale geurbeleid vrijwel nergens in Eerbeek nog nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, nu en in de toekomst, mogelijk zijn. Dit terwijl ontwikkelingsmogelijkheden juist benut moeten worden om de leefbaarheid in Eerbeek te behouden en versterken. En uitvoering van het Centrumplan Eerbeek dus van grote betekenis is.

De gemeente kan lokaal geurbeleid opstellen dat vervolgens als toetsingsgrond wordt gebruikt bij het opstellen van planologische procedures om ontwikkelingen wél mogelijk te maken. Van belang is te onderscheiden dat geen enkele industriële geur hetzelfde is. Er is dan ook een noodzaak om het algemene provinciale geurbeleid verder uit te werken in specifiek lokaal geurbeleid. In ons geval maatwerk voor Eerbeek en omgeving.

De Eerbeekse geursituatie is uniek. Er zijn geen kaders of voorbeelden elders uit het land waarop het lokale geurbeleid gestoeld kan worden. Bovendien hebben diverse actoren invloed op het proces om tot een geurbeleid te komen. De papierindustrie komt begrijpelijkerwijs op voor haar belangen. De provincie is voor de papierindustrie een belangrijke gesprekspartner omdat zij verantwoordelijk is voor het verlenen van de milieuvergunning en het toezicht op de papierindustrie. De gemeente Brummen is verantwoordelijk voor het lokale geurbeleid en het vaststellen van de bestemmingsplannen en speelt in die hoedanigheid een bepalende rol in het proces. Iets dat door de papierindustrie als zodanig erkend wordt.

Procesverloop (Mayer Melnhoff = MM en DS Smith Paper = DSS)

In het voorjaar van 2012 is het aspect geur gaan meespelen in diverse discussies omtrent ruimtelijke ontwikkelingen in Eerbeek.. Met de provincie is toen afgesproken op welke wijze het provinciaal geurbeleid uitgewerkt kan worden in gemeentelijk beleid. Aan de papierindustrie is gevraagd hierin te participeren. De papierindustrie heeft daarvan afgezien. Het conceptgeurbeleid is vervolgens door de gemeente opgesteld. Op 14 november 2012 is het conceptgeurbeleid -omwille van de zorgvuldigheid- ter becommentariëring voorgelegd aan MM en DSS. Begin april 2013 zijn van hen schriftelijke reacties op dit concept ontvangen. De bedrijven geven aan dat het onderzoek waarop het conceptgeurbeleid is gebaseerd mogelijk hiaten vertoont. Daarom is afgesproken aanvullend onderzoek te doen. Aan de opzet van dit onderzoek wordt sedert enige tijd (gezamenlijk) gewerkt. Echter, de papierindustrie heeft recent te kennen gegeven niet verder mee te willen werken aan het aanvullend onderzoek

(snuffelonderzoek en een telefonisch leefbaarheidsonderzoek). Hiermee is dit proces in de genoemde impasse geraakt.

Rollen en bevoegdheden

Uit bestuurlijke contacten met zowel provincie als de papierindustrie blijkt dat er onduidelijkheid bestaat over de verschillende rollen en bevoegdheden. Daarnaast legt de papierindustrie, overigens te begrijpen, vooral de focus op de bedrijfsbelangen, en hecht zij minder betekenis aan de integrale afweging die de gemeente in het algemeen belang dient te maken. Een overleg met de betrokken gedeputeerden is reeds gepland om in ieder geval de bestuurlijke rollen en bevoegdheden naar elkaar toe uit te spreken en om verantwoorde keuzes te maken in het vervolg van het proces.

Vervolg

Op dit moment is het college zich aan het beraden op de koers die nu gevaren dient te worden en die recht doet aan alle relevante belangen van de betrokken partijen. Enerzijds hecht het college aan een zorgvuldig en transparant overleg met de papierindustrie om tot overeenstemming te komen. Anderzijds liggen de ontwikkelingen in Eerbeek stil. Bestemmingsplannen worden aangehouden evenals wenselijke bouwinitiatieven zoals bebouwing van de hoek Illinckstraat en de nieuwbouw van scholenclusters. Dat geeft druk vanuit de samenleving die in de afgelopen jaren reikhalzend heeft uitgekeken naar de uitvoering van de diverse ontwikkelingen.

Het dilemma laat zich vertalen in twee opties. Ofwel in gezamenlijkheid met de papierindustrie wordt getracht om tot overeenstemming te komen over het geurbeleid en verdere vertraging van gewenste ontwikkelingen in Eerbeek wordt geaccepteerd. Ofwel de aanvullende onderzoeken worden uitgevoerd zonder medewerking van de industrie, waarna het college overgaat tot vaststelling van het geurbeleid. Daarbij zij opgemerkt dat ook in het laatste scenario de reacties zoals die door de papierindustrie te berde zijn gebracht nadrukkelijk en zorgvuldig bij de afwegingen worden betrokken.

In beide scenario's staat het de papierindustrie vrij om juridische procedures te starten. Iets wat niet ondenkbeeldig is omdat de papierindustrie reeds te kennen heeft gegeven haar bedrijfsbelangen tot het uiterste te zullen verdedigen. Ergo het wordt kiezen uit twee scenario's die beiden naar alle waarschijnlijkheid een rechtsgang tot aan de Raad van State tot gevolg hebben. De komende weken wordt intensief overleg gevoerd met alle betrokken partijen om tot een weloverwogen keuze te komen. Afgesproken is om tripartiet overleg te voeren en alle (on)mogelijkheden de revue te laten passeren.

Uiteraard zullen wij uw raad blijven informeren over de voortgang van het proces.

Planning geurbeleid

Week 20	Ontvangst offerte aanvullende onderzoeken
Week 24	Opdracht verlenen aanvullende onderzoeken
Week 24	Start voorbereiding TLO (telefonisch leefsituatie onderzoek)
Week 24	Start snuffelonderzoek
Week 32	Tussenproduct bespreken met industrie
Week 36	TLO gereed
Week 36	Snuffelonderzoek gereed
Week 37	Concept geurbeleid gereed
Week 37	Concept geurbeleid bespreken met papierindustrie
Week 39	Aanleveren stukken op 23 september 2013 tbv raadscyclus november
Week 44	Besluitvormende raad op 28 november 2013

Deze planning is opgesteld in de veronderstelling dat samenwerking met de industrie aan de orde was. Hij is alleen haalbaar indien er in de zomermaanden voldoende en representatief "gesnuffeld" kan worden. Dit is afhankelijk van beschikbaarheid van productiegegevens van de papierindustrie. Inmiddels hebben MM en DSS kenbaar gemaakt geen medewerking te verlenen aan het snuffelonderzoek. Op dit moment wordt onderzocht welke gevolgen dit heeft voor de inhoud en de planning van het onderzoek.

Indien de uitkomsten van de resultaten van de onderzoeken aanleiding geven tot meer overleg komt de planning stevig onder druk te staan.

Consequenties diverse bestemmingsplannen

Het geurbeleid en het geluidsbeleid zijn van invloed op een groot aantal bestemmingsplannen. Vastgesteld beleid is immers een voorwaarde om bestemmingsplannen in procedure te kunnen brengen. Vooral nog kunnen de volgende bestemmingsplannen worden genoemd die afhankelijk zijn van wat uiteindelijk in het geurbeleid en/of geluidbeleid wordt vastgesteld.

- Alleen afhankelijk van vastgesteld geluidbeleid
 - Bestemmingsplan centrumplan Eerbeek retailstrook
 - Bestemmingsplan centrumplan Eerbeek Stuyvenburchstraat en omgeving
 - Bestemmingsplan Eerbeek Zuid

- Afhankelijk van zowel vastgesteld geur en/of geluidbeleid
 - Bestemmingsplan scholenlocaties
 - Bestemmingsplan Tullekenweg
 - Bestemmingsplan tbv ontwikkeling hoek Illinckstraat-Stuyvenburchstraat

- Planvorming nog onvoldoende concreet om invloed van geur of geluid te kunnen bepalen
 - Bestemmingsplannen tbv centrumplan Eerbeek (Kerstenterrein, stationslocatie en Burgersterrein)
 - Bestemmingsplan tbv herstructurering Eerbeekse Enk.

30 mei 2013
Het college van B&W